

KRAIST, NWAATURU NKE CHINEKE

Aisaia 53:1-12; Olu Ndi-izi 8:26-35

IHEÒMÙMÙ 367

Nke Ndị okenyé

AMAOKWU IBUN'ISI: Eledara Ya anya, ọ bu kwa onye madu rara aka; onye nwere ọtutu ihe-ngbu na onye mara ọria nke-ọma: e, dika onye madu nēzonari iru-ya, otú a ka eledara ya anya, ayi we ghara igu ya n'ihe" (Aisaia 53:3).

I Amumà dì icheiche Banyere Kraist

- 1 Onyenwe anyị bjakwutere ndị Juu, ma ekweghiekwe ha kpuchịri ha anya, nke mere na ha anaraghị Ya dika Mesaia ha, Aisaia 53:1; Jọn 12:38; Ndi Rom 10:16
- 2 Ntupụta dì ala na ịdịnwayo nke Jisos mere ka ọtutu mmadu ghara inwe mmasi n'ebe O nq, Aisaia 53:2; 52:14
- 3 O bụ onye eledaraanya na onye anaemeso omume nke ikwaemò, Aisasia 53:3; 50:6; Matiu 26:67; 27:30, 31
- 4 O hụruahuhụ n'ihi mmehie náabughị nke Ya, emewo kwa ka ajọomume nke anyị niile dakwasị Ya, Aisaia 53:4-6; Matiu 8:17; I Ndi Kɔrint 15:3; Ndi Hibru 5:8; I Pita 2:24
- 5 O ji ịdị nwayo na inye Onweya hụqahuhụ nke ọnwụike na nke ikpè nálezighiezi, Aisaia 53:7, 8; Matiu 26:62, 63; 27:11, 12; Olu Ndi-izi 8:32, 33
- 6 Emere ka Ya na ndị náemebiwu nwụkqonwu, ọ bụ kwa n'etiti ndị ọgaranya ka emekwara ka ilì Ya dì, Aisaia 53:9; Matiu 27:57-60
- 7 N'ihi ajàmkpuchi nke O chürü, ọnwụ Ya, mbiliten' ọnwụ Ya, na aririọ nke O naariorọ anyị n'ebe Chineke nq. O gaewetara ọtutu mmadu anapughị igutaonu mgbagharammehie, wee merie kwa ndị iro Ya niile, Aisaia 53:10-12; Luk 22:37; Olu Ndi-izi 13:38; Ndi Rom 3:25; 5:15, 18
- 8 Filip were ebeoḡugu nke sitere n'Akwukwọ Aisasia 53:7, 8, wee gwa Onozi nke Etiopia ahụ ihe banyere Jisos, Olu Ndi-izi 8:26-35; Luk 24:27; Olu Ndi-izi 18:28

NKOWA DÌ ICHEICHE

Akwukwọ Aisaia, isi nke iriise na ato a bụ otù ebe ahụ n'anya nke ukwu nime Baibul karị ebe ozo. O kwesirị ka onye ọ bụla mọta ya buru n'isi. O bụ ihe ndị náesożo Ya għotara nkeoma na ọ naekwu banyere Jisos. O bụ ebe a ka Onozi Etiopia naagụ mgbe Filip jekwuru ya. Filip wee juo ya sị, "I nāmata ihe I nāgu?" Onozi ahụ wee za ya sị, "È-è, n'ihi na m'gəsi aña pu imata, ma ọ buru na ọ digh onye gēdum?" "Filip we saghe ọnu-ya, zi ya ozi-ọma Jisus nāmalite site n'ihe a edeworo n'akwukwọ nsq."

Ekweghị ekwe nke Umummadu

Onyeamuma ahụ nq náahú onyinyo nke Onyenzoputa nke náahú ahụ nq pütara ihè dika agaasi, na ya onwe ya naeguzo nso ebe ahụ wee hụ ihe niile nke mere n'ebe ahụ akpogidere Jisos.

Mgbə o lepuruanya n'iru wee hụ otù Ndị Juu jiri ju Mezaia, o wee tiemku sị: "Onye kwere ihe ayi nuworo?" O dì ihe abụ nke mere o ji kwesi ka ha kwere. Otù nime ihe ndịa bụ na ndjamuma niile site na Moses ga n'iru ebuwo amumà banyere ọbibia nke Onye Eziomume ahụ. Kama nsogbu ha nwee bụ na ha lere anya na otù onye gaaputa ihè n'imamma na nganga n'ebube nke ndị eze ụwa a. O siiri ha ike ikwere na otù onye dì nwayo ndị kwa umeala n'obi dika Jisos Onye Nazaret pürü ibu Mesaia ha.

Ihe nke abụ nke mere o ji kwesi ka ha kwere Ya bụ n'ihi iheiribaama dīcheiche na oluebube nke soro n'ijeozi Ya niile. "Ekpughere" "ogwe-aka JEHOVA" n'igwoqri nke anaapughị igwoqagwọ. Emere ka

ndị nwụrụanwụ si n'qonwu bilie, mee kwa ka ndị ekpenta wee dì ọcha, emeghere anya ndịjisi, mee kwa ka ndị ntichiri nü ihe. O dighị ụdị ọriịa o bụla nke anaagwoghị site n'ike ukwu Ya.

Otù ụbochị JisQS gwara ụmummadu sị “Kwerenum na Mu onwem nō nime Nnam, Nnam nō kwa nimem: ma ọ bugh, kwerenum n'ihi ọlum onwe-ha” (Jọn 14:11). O dighị onye ọ bụla lụru ọluebube nke Ya onwe ya lụru. Otù ọ dị, obi ha juputakwara n'ekweghiekwe.

Mgbe anyị naecheta otụtu mgbe emere ka ogweaka Jehova bụru ihe ekpughere n'arụ anyị n'oge Ozioma nke Mmiriòzùzò nke Ikpeazụ a, otù esi gwọ ọriịa dì icheiche n'arụ anyị na otù esi lụq ọtụtu ọlụ ebube nke anaapughị ịgutaonu n'ebe anyị nō, ọ naeju kwa anyị anya nke ukwu, bụ ekweghiekwe nke ụmummadu. O dì ka agaaşı na ákwàmgbochị nke mechirị anya Ndị Juu ekpuchiwo anya Ndịmbaçozọ taa.

Iruuju na Ahụhụ

Iruuju na ahụhụ rapuru akàrà (maqbụ apa ha) n'arụ Ya rue mgbe nke a mere ka iru Ya gbaruq karị onye ọ bụla nke iru ya gbarurụagbaru. O maghịmma n'ile Ya anya nke agaeji chosie Ya ike. O dighị onye ọ bụla nke buru Ya ụzọ maqbụ nke so Ya n'azụ, bù onye pürü ibu ibuaro nke mmadu nō n'ahụhụ nke O buru. Nime ogige ahụ, O tirimkpu sị; “O nēwuta nkpuru-obim nke uku, rue qonwu.” O buru ibuaro ahụ rue Kalvarị. O nwụrụonwu n'obi ntia. Ndị Juu chèrè na O bụ onye náachọ ka mmadu náeme ihe ọ bụla o kwuru na onye nduhie, na n'ihi nke a Chineke mere ka iheotiti díkwasị Ya n'arụ. Ekweghiekwe mere ka ha kpue isi.

Àjà Mkpuchimmehie Ahụ

Àjà achụru na Kalvarị bụ àjämkpuchi zuruòkè nke achụru maka arụ na mkpurụobi. O bụpụwo ọriịa niile nke anyị, ọ bụ kwa ihemgbu anyị ka O buruworo. Eleghịanya, ahụhụ anaekwuokwu ya n'ebe a bụ nke obi na nke arụ -- ọtụtu mmehie nke anyị. O buru ha n'arụ Ya n'elu obe. Onye náamaghị mmehie ka emere ka o buru mmehie n'ihi anyị, ka ewe wepụ ajoomume anyị niile.

Iruuju dì icheiche jikötara mmekepaarụ dì icheiche nke arụ. O were ụdị nke mmadu ka O wee pụ iji obi soo anyị hụkọ ahụhụ náadighịike anyị. Eji kwa ubiriütarị Ya mee ka arụ anyị dì ike.

Ọriịa na abịa n'ihi mmehie, maqbughị site ná mmehie nke anyị onwe anyị, ọ bụru nke onye ọzọ mere. O bụru na mmehie adighị site ná mmalite nke ụwa, ọriịa agaghị adịwori. Àjà nke Mkpuchi ahụ na ekpuchi ha abụo. Ebe emere ka àjà nke a zueòkè, O naegbozu mkpà niile, zue kwa ịzopụta onye ọ bụla nō nime ụwa nke a ụgbu a, na onye ọ bụla agaamụ nime ụwa na ọdin'iru, ma otù ọ dị, Àjà nke mkpuchimmehie ka emere ka ọ dírị náánị ndị gaechègarị site ná ndụ nke mmehie. Chineke naeme ebere, ma mmadu aghaghị ịnara ebere ahụ ka o wee nata mgbaghara mmehie.

Ndochi

“Ahuhu nmehie nke udo ayi di n'aru-ya.” Ndị Nnenanna naenye ụmụ ha ahụhụ mgbe ha mere ihe ojoo, iji mee ka ha jee ijè n'uzo ziriezi. Ma etiri Ya iheotiti n'ihi njehie anyị. O maghị mmehie, ọ dighị mgbe O mere ihe ọ bụla joroni, bụ Onye a etirihihe n'ihi mmehie anyị, ka anyị na chin eke wee dì n'udo. Ejiri Ya dochie ọnqdụ anyị, Ndụ Ya n'ọnqdụ ndụ anyị, ka ndụ anyị wee nweike ịmịmkpuru udo nke eziomume.

Ikpé Nke N'ezighị ezi

“Site na nmegbu, site kwa n'ikpè, ka ewepuru ya.” Ewepuru Ya díka onye ji aghughọ n'ebuli onweya elu, ekpegh kwa Ya ikpè ziriezi. “Kpogide ya n'oibe, kpogide ya n'oibe” bụ ihe igwemmadu ahụ naeti. Enyeghi Ya otù onye akaebe ka o kpere ya ọnụ Ya. O wee were obi dì nwayo na umeala nagide ya. Díka nneatụrụ nke dara ogbi n'iru ndị náakpacha ya aji, e O dighị asaghe ọnụ Ya. Otù ihe nke pütara ihé n'ebe JisQS nō bụ idereduu (maqbụ ịgbankịtị). “Ma mgbe ndị isi-nchu-àjà na ndị-okenye nēbo Ya ebubo, O zagh ihe ọ bula. Mgbe ahu Paillet si Ya, I nugh ka ọtutu ihe ha nāgba àmà megide gi ra? Ma ọ zagh ya, ọbuná rue otù okwu; ya mere na o juru onye-isi ahu anya nke uku” (Matiu 27:12-14).

Ílì Ya n'etiti ndị Ọgaranya

Site n'ikpogide Ya na ndiori ahụ n'obe, ọ bụ nzube ha ka elikọ Ya na ndị náemebiiwu. Enyeghi mmadụ olili nke kwasiriekwesi bụ nleli ukwu ririnne. Otù Ọgaranya anaakpọ Josef onye Arimatia wee jekwuru Pailet, riọ ya ka o bunye ya arụ Jisọs. Ọgaranya ọzọ kwa nke anaakpọ Nikodimos, onyeisi nke ụlọnzu kwo wetakwara mmanụ dị óké ọnụahịa náesiisitụ, ha wee dọba arụ Jisọs n'ilì ọhụ nke anaelibeghi onye ọ bụla nime ya. N'uzo dị otú a, ewee mezue okwu nke amụma Aisaia bụ onyeamụma.

Onụuzqama nke Ndụ

“Ayị nile kpafuru akpafu dika igwè aturụ.” Anyị kpafuru site n'igwèatụ, ewe duhie anyị ịba nime mbibi site ná mmehie nke amụrụ anyị nime ya -- anyị wee fue, fue ebighiebi! Ma Jehova emewo ka ajqomume nke anyị niile dakwasị Ya. Jisọs bụ ụzọ nke ịlaghachị ná ndụ, ọnụuzo ghereoghe nke anyị pürü isi banye wee nweta nzoputa. Obe dị Ilu, ahụhụ nke dị kwa omimi, ma O buru ha niile náatamùghintamù náánị ka anyị wee nwee ike ịlaghachikwuru Chineke. Anyị adighị eguzo kwa n'ọnụ olùlù dị ilu nke ịlan'iyi ebighiebi taa, wee náelebaanya nime ọchichịri ya niile wee náasi “O digh kwa olile-anyia di.” Jisọs mere ka ikpáókè ukwu ahụ ghara kwa idị. O naatukwasị anyị n'ubu Ya abụo wee kpoghachị anyị n'ebi Chineke nọ (Luk 15:5).

“Ihu-n'anya nke mere nzopu!

Amara wetara ya mmadụ!

Ok'olulu Chukwu mechiri

Na Kalvari!

Ebere n'amara dị ukwu;

Mgbaghara mmehie awusị rị m;

N'eb'ahụ k'obim nwer'onwe-ya

Na Kalvari!”

Onye ahụ n'emeghi iheojqo hụrụ ahụhụ díka onye ajqomume, ka onye ahụ nke ikpé mara wee nata ụgwọqolụ díka onye náemeghi iheojqo.

Mkpuru Ya

“O gāhu nkpuru-ya me ka ubochi-ya nile di ogologo, ihe nke nātō JEHOVA uto gāga kwa nke-oma n'aka-ya.” O bụ ezie na ebipuru Ya n'ala ndị dị ndụ, mkpuru Ya -- Ndị nke Kraist -- dị ọtụtụ. Ọtụtụ asawo uwe ha n'obara nke Nwaatụrụ ahụ, amụwo kwa ha ba n'Alaeze nke Chineke. Jọn hụrụ óké igwè mmadụ nke onye ọ bụla náapughị ịgütəonụ, ndị si ná mba niile ọ bụla na ebo niile, na ndị niile na asusụ niile, püta náeguzo n'iru ocheeze ahụ na n'iru Nwaatụrụ ahụ, egbokwasịworo ha uwenwụda dị ọcha, igunkwu dị kwa n'aka ha. I so n'ọnụogugu nke ndị Juu ahụ n'ekweghiekwe? Maobụ èdewo aha gi n'Akwukwu nke ndụ nke Nwaatụrụ?

Anya nke Amụma Ahụ

Aisaia site n'anya nke ibuamụma, lepuruanya n'iru wee hụ ndụ nke Kraist díka Matiu, Mak, Luk na Jọn (ọ bụ ezie na ọ bụ karịa díka mmadụ ndịa mara), bù ndị soro Ya jègharịa mgbe O nọ nime ụwa nke a. O jiri anya amụma hú Jisọs site na mgbe O dị na nwata rue na mgbe o nwere ọmiko n'ebi igwè mmadụ nọ wee gwọq ndị ha arụ ha náadighịike; tutu rue n'ubochị emere ka O hụ ahụhụ site námmegbu na ikpé mgbe emere ka ọnwụ Ya dị n'etiti ndị náemebiiwu, na ìlì Ya n'etiti ndị Ọgaranya .

Onyeamụma a hukwara Ya mgbe O siworo ná ndị nwurụanwụ bilie. O hụrụ Nzuko Kraist nke ejị Obara gbata, ya na mmeri ikpéazụ nke Kraist mgbe O gaeso ndị nwere ume kesa ihe O kwatera n'agha.

Udị ndụ dị ańaa ka nke a bụ! Udị Onyenzoputa dị ańaa ka nke a bụ kwa! Udị Ozioma dị ebube dị ańaa ka nke a bụ, nke Chineke chèpütara n'Onweya ijji kpoghachị ọgbọ Adam nke daraada ịbàtā n'iruomma nke Chineke ọzọ!

AJUJU DÌ ICHEICHE

- 1   Önye ka Onyeamụma a naekwu banyere Ya n'Akwukwọ Aisaia isi nke Iriise na ato a?
- 2   Ọ bụrụ na mmechie wetara iruuju nye obi anyị, ọle otú o si metụta arụ anyị ?
- 3   Ọlee ihe ọ pütara bù díka atụrụ anaakpuru ijé n'ogbugbu ?
- 4   Ndị akaebe ọle gbara JisQS àmà n'ikpé Ya?
- 5   Gịnị ka Àjàmkpuchi na ekpuchi?
- 6   Önye liri JisQS?
- 7   Ọlee ndị bù mkpuru nke JisQS?
- 8   Ọlee ihe isoro ndị nwere ume kesa ihe akwatara n'agha pütara?
- 9   N'ụzọ dì ańaa ka ọnwụ JisQS si bụrụ ihe ndochi nye anyị?